

Verslag Standaardisatieraad

Datum: donderdag 11 februari 2016, 10.00 – 12.00 uur
Locatie: SURF, Moreelsepark 48, 3511 EP Utrecht
Aanwezig: Pieter Hendrikse (voorzitter) Henk Nijstad (Kennisnet, voorzitter Architectuurraad), Mark Molenaar (CITO), Peter Jan Thierry (CITO,) Rens van den Boogaard (Schoolinfo), Marianne Mulder (Kennisnet), Ernst-Jan Heuseveldt (VDOD), H-P Köhler (Kennisnet), Jan Schouws (Koninklijke Bibliotheek), Hans de Vries (SLO), Brian Dommissie (Kennisnet), Jan Bartling (saMBO-ICT), Sir Bakx (SURF), Chris Zintel (Kennisnet, verslag)
Afgemeld: Maurits Huigsloot (PO-Raad), Marnix van Berchum (DANS-KNAW), Peter Boersema (Iddink & Van Dijk), Bert Jan Geveke (DUO)

1. Opening

De voorzitter heet de aanwezigen welkom. De deelnemers zijn eerder geïnformeerd over het niet behandelen van agendapunt 7 over informatiebeveiliging. Op een vraag van René Montenarie reageert Marianne Mulder dat dit verder voorbereid zal worden en afgestemd met andere partijen en voor de volgende keer zal worden geagendeerd. De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

Naar aanleiding van het verslag van 5-11-2015 stelt Sir Bakx voor om niet met Paul Hillman contact op te nemen over KOI, maar hiervoor Frank Benneker te benaderen. Henk Nijstad meldt dat hij de volgende dag een kennismakingsgesprek heeft en dit ter sprake zal brengen.

De presentatie, het verslag en het OCW-rapport zijn, zoals toegezegd, inmiddels onder de leden verspreid. Jan Bartling bedankt OCW voor het rapport en zal dit ook gebruiken en verspreiden.

Het verslag wordt zonder wijzigingen vastgesteld.

2. Mededelingen

Mark Molenaar geeft aan dat hij CITO gaat verlaten. Namens de Standaardisatieraad wordt hem veel succes toegewenst bij zijn verdere loopbaan. Hij wordt in de Standaardisatieraad opgevolgd door Peter Jan Thierry, manager IV/IT bij CITO.

3. Terugkoppeling architectuurraad

- OA-model, certificeringsschema, IAA-visie, OCW Taxonomie en de LTI-standaard zullen in de komende periode op de agenda van de Standaardisatieraad verschijnen.

Henk Nijstad, voorzitter van de architectuurraad geeft een terugkoppeling van de bijeenkomst van 14 januari.

OA-model: Het model Onderwijs Aanbod (OA) wordt, op initiatief van de sectororganisaties, door DUO ontwikkeld binnen het project Doorontwikkelen BRON. Het model zal op een later tijdstip ook worden behandeld in de Standaardisatieraad, onder andere om ook het beheer hiervan goed te borgen. Het OA-model bevat een verfijning van het identificerend model van instellingen en opleidingen, is gerelateerd aan KOI en daarmee onderdeel van het semantisch netwerk. Het primaire doel hiervan is om dit te kunnen gebruiken in de processen van toezicht, bekostiging en erkenning. De architectuurraad ziet duidelijk de meerwaarde van dit model en ook de doorvertaling naar bijvoorbeeld het distributieproces van leermateriaal. Jan Bartling voegt toe dat het model het mogelijk maakt om naast wettelijk verplichte elementen, meer items te registreren. Dit is binnen de mbo-sector onderdeel van gesprek en is afhankelijk van de processen waar partijen het model voor willen gebruiken.

Certificeringsschema: Er is al een 1.0-versie van het certificeringsschema dat nauw gerelateerd is aan Edukoppeling. De 2.0-versie gaat ook over machine-to-machine-uitwisseling. Hieraan wordt een invoeringsstrategie toegevoegd waarin als eerste stap de risico's van een aantal processen in kaart worden gebracht. Per proces worden hiervoor profielen uitgewerkt, zoals voor digitaal aanmelden, OSO, toetsen en examineren. Het doel is deze nog voor de zomer te agenderen in de Standaardisatieraad. René Montenarie informeert of de leermiddelenketen ook in scope is. Henk antwoordt dat deze waarschijnlijk ook onderdeel wordt van de roadmap.

ROSA: De ROSA-wiki is overgedragen vanuit SION en in beheer genomen door Edustandaard. De volgende stap is om de referentiearchitectuur te beproeven in het publiek-private domein. Deze generieke processtructuur kan vervolgens worden gebruikt voor wijzigingen aan processen en als basis voor roadmaps. De Standaardisatieraad speelt een belangrijke rol in de governance op de ROSA, dit zal in een later stadium worden geagendeerd. Henk nodigt iedereen uit om de wiki te bekijken op www.wikixl.nl/wiki/rosa en spoort de aanwezigen aan om hun organisatie of achterban te laten werken op basis van deze referentiearchitectuur. Als er behoefte is aan meer informatie kan deze door bureau Edustandaard worden verstrekt. Brian Dommissie voegt daaraan toe dat feedback op de wiki vanuit de Standaardisatieraad gewenst is om de wiki het juiste en begrijpelijke bestuurlijke niveau te geven.

Tot slot koppelt Henk terug dat linked open data steeds belangrijker wordt binnen DUO. Dit past bij het Semantisch Platform Onderwijs. Daarnaast kondigt Henk aan dat de LTI-standaard en de OCW Taxonomie gebaseerd op de XBRL-standaard op de agenda van Edustandaard staan. Ook is de verwachting dat de IAA-visie uit SION binnenkort zal worden ingebracht in Edustandaard.

Ernst-Jan Heuseveldt merkt op dat requirements vaak pas laat in het traject van een standaard bekend worden. Het verzoek is om eerder in het proces scherp te kregen waarom bepaalde afspraken gemaakt worden. Henk antwoordt dat dit inderdaad lastig is, maar ook inherent aan architectuurdenken. Desalniettemin wordt het aandachtspunt meegenomen. Sir Bakx voegt toe dat hij binnen SURF bezig is om te zorgen dat elk project bij aanvang start met een startarchitectuur. René Montenarie vraagt zich af of er een architectuurparagraaf in het aanmeldformulier is opgenomen. Dit helpt om de samenhang tussen standaarden inzichtelijk te maken. Het aanmeldformulier bevat inderdaad vragen over architectuur.

4. Jaarplan en actualisering overzicht bezetting Edustandaard

- Het Jaarplan Edustandaard 2016 is vastgesteld. Deze zal, inclusief een publieksversie, worden gepubliceerd op edustandaard.nl.
- Edustandaard wordt verzocht om meer inzicht in de samenhang tussen standaarden, en de samenhang met andere activiteiten (zoals binnen Edu-K) te creëren.
- Het proces voor de start van nieuwe werkgroepen wordt aangescherpt door de Standaardisatieraad actief te informeren zodat zij mensen af kunnen vaardigen. De werkgroepen IAA en Semantisch Platform Onderwijs verkeren nu in de opstartfase.

Ernst-Jan Heuseveldt merkt op dat er in het jaarplan niets is opgenomen over een timetable om de achterban van organisaties te informeren en met hen af te stemmen. Henk geeft aan dat de processen voor indiening van een standaard recent zijn aangescherpt. Deze zijn terug te vinden op <https://www.edustandaard.nl/participeren/standaard-indienen/>. De tekst op website zal door Bureau Edustandaard worden aangepast op basis van de aangescherpte procesafspraken, zodat partijen eenvoudiger naar hun achterban kunnen communiceren.

René Montenarie heeft een vraag over de relatie tussen Edustandaard en Edu-K. Binnen de GEU bestaat behoefte aan samenhang tussen processen en standaarden, o.a. door de verbinding zichtbaar te maken tussen de domeinen binnen Edu-K en de werkgroepen binnen Edustandaard. De vraag is bijvoorbeeld hoe een eventuele werkgroep Distributie en toegang zich verhoudt tot de werkgroep IAA. Kan dit worden georganiseerd langs processen? De voorzitter stelt vast dat dit verdere uitwerking behoeft en dit in volgende bijeenkomst terug zal komen.

Tot slot plaatst René een oproep om werk te maken van communicatie en implementatie. Dit kan bijvoorbeeld door een bijeenkomst te organiseren waarin de stand van zaken van, en samenhang tussen standaarden en implementatie wordt verhelderd. Jan Bartling stelt voor om dit te koppelen aan De Onderwijsdagen.

De voorzitter concludeert dat het Jaarplan Edustandaard 2016 hiermee zonder verdere wijzigingen is vastgesteld. De voorzitter stelt voor een publieksversie van het jaarplan te publiceren op de website zodat de bekendheid met de activiteiten van Edustandaard kan worden vergroot.

Met betrekking tot de bezetting van de werkgroepen merkt Ernst-Jan Heuseveldt op dat de VDOD in de bestuursvergadering van 3 maart a.s. hun afvaardiging zal herzien en aan zal scherpen. Ook de VO-raad denkt na over hoe zij hun vertegenwoordiging in willen. CITO geeft aan graag actief betrokken te zijn bij de IAA-werkgroep. De IAA-werkgroep is op dit moment in oprichting, dit geldt ook voor de SPO-werkgroep (Semantisch Platform Onderwijs). Organisaties die betrokken willen zijn kunnen dit aangeven bij de secretaris.

Ernst-Jan vraagt hoe organisaties worden geïnformeerd over de start van een nieuwe werkgroep. Geconcludeerd wordt dat dit nu niet is geformaliseerd. Op verzoek van Ernst-Jan en René wordt afgesproken dat bij de start van een nieuwe werkgroep de Standaardisatieraad via een memo wordt geïnformeerde zodat iedereen in de gelegenheid wordt gesteld om hier iemand voor af te vaardigen.

5. Vaststellen UWLR 2.1

- UWLR 2.1 wordt in beheer genomen door Edustandaard. Er volgt nog een inhoudelijke terugkoppeling van de VDOD.

Brian Domnisse, voorzitter van de Werkgroep Uitwisseling Leerlinggegevens en Resultaten licht toe dat de 2.1-versie van UWLR tot stand is gekomen in wisselwerking met de implementatie binnen Edu-K. Om de normering van methodegebonden toetsten te ondersteunen zijn optionele gegevensvelden toegevoegd aan de standaard. Reeds gestarte implementaties van de 2.0-versie hoeven daarmee niet direct 2.1 te implementeren. Bij de start van een nieuwe implementatie zou UWLR 2.1 het vertrekpunt moeten zijn. Het oordeel van de architectuurraad is positief.

René Montenarie stelt de terminologie van methodegebonden en methodeongebonden toetsten ter discussie. Het is immers mogelijk dat een methodeongebonden wordt uitgegeven door een methode-uitgevers of zelfs onderdeel is van een methode. De voorzitter stelt voor voortaan de term 'methodeonafhankelijk' te hanteren.

Mark Molenaar geeft aan dat CITO blij is met de aanpassing. Bij de memo merkt hij op dat de standaard 'niet geschikt' is voor andere toetsten dan methodeafhankelijke toetsten.

De VDOD heeft nog wat inhoudelijke punten teruggekregen vanuit hun leden. Zij zullen dit voor 19 februari terugkoppelen. Ernst-Jan merkt op dat de VDOD geen formele

vertegenwoordiging heeft in deze werkgroep, waardoor stukken niet eerder met de achterban gedeeld konden worden.

René Montenarie legt de link met implementatie. De ambitie is om in het po dit schooljaar breed te implementeren. Hij stelt voor om over een aantal maanden in de Standaardisatieraad te laten zien waar deze implementatie toe heeft geleid. Wat wordt uitgewisseld en wat levert dit op voor het onderwijs.

Tot slot merkt Jan Bartling op dat hij erg blij is met het begeleidende memo bij de standaard en verzoekt Edustandaard in het vervolg standaarden op deze wijze aan te bieden aan de Standaardisatieraad.

6. Geharmoniseerde standaard Distributie en Toegang

- Bijlage 1: Presentatie ECK Distributie en toegang 2.0

- De standaard Distributie en toegang 2.0 is een samenvoeging van drie afspraken. Omdat partijen al gestart zijn met implementatie is het verzoek om het proces goed en snel af te ronden.
- Kennisnet heeft begin mei een compliancy voorziening gereed waarin ketenpartijen hun webservices voor D&T 2.0 en UWLR 2.1 kunnen testen.

H-P Köhler, voorzitter van het Kern Architectuur Team (KAT) van Edu-K licht de totstandkoming van de 2.0-versie van de standaard Distributie en toegang toe. Op dit moment is er sprake van drie verschillende afspraken: de LiMBO-specificatie, de ECK-standaard Distributie en toegang 1.5, en de standaard van Directe Toegang. De vraag vanuit de Standaardisatieraad om harmonisatie is opgepakt binnen het iECK-programma, wat heeft geresulteerd in deze nieuwe geharmoniseerde afspraak.

In de eerste fase zijn de principes en uitgangspunten bij elkaar gebracht en goedgekeurd door de iECK-werkgroep. In de tweede fase is gewerkt aan de harmonisatie van services en koppelvlakken. Na de derde fase van review, is de standaard nu klaar voor aanmelding.

Om partijen te ondersteunen in de implementatie ontwikkelt Kennisnet een compliancy voorziening waarin ketenpartijen hun webservices kunnen testen. Elke webservice kan apart worden getest en de voorziening wordt ook geschikt gemaakt voor het testen van UWLR. Het doel is om dit eind april / begin mei gereed te hebben.

Door implementatie van de standaard wordt er een verbinding gelegd tussen de product-ID, leerling-ID, portal-ID en soms ook school-ID zodat het proces van distributie en toegang snel en minder foutgevoelig verloopt. Ook krijgen medewerkers van een servicedesk meer inzicht in de bestelling waardoor ze problemen van leerlingen sneller op kunnen lossen. De Order Service wordt op dit moment nog niet geïmplementeerd omdat veel uitgevers hierover eigen afspraken hebben met distributeurs.

In het vo kunnen snel grote stappen worden gezet in de implementatie. Met veel (kleinere) aanbieders is dit in het mbo ingewikkelder. Dit heeft te maken met voorzieningen die in het mbo nog niet beschikbaar zijn en met de kosten voor kleinere partijen. René geeft aan dat de GEU onderzoekt hoe zij hun kleinere leden hierin kunnen faciliteren.

Marianne Bos vraagt naar de business case van de standaard. H-P geeft aan dat de grootste winst zit in betere benutting van de onderwijstijd. Er is minder 'gedoe' tijdens de lessen en het maakt de markt transparant. Daarnaast zorgt het ervoor dat de elektronische leeromgeving die veel scholen hebben aangeschaft beter gebruikt kan worden. Tot slot geeft het inzicht in de bestelstatus van studenten.

Ernst-Jan Heuseveldt vraagt of er afspraken zijn over robuustheid en beschikbaarheid van diensten. H-P antwoordt dat daar in het overleg *Continuïteit en beveiliging* binnen Edu-K afspraken over kunnen worden gemaakt. De Catalog Service geeft hier wel waardevolle informatie voor. Zo is er op dit moment al een overkoepelend platform voor servicedesks waar partijen calls in kunnen plaatsen die door een andere partij moeten worden opgepakt of met elkaar moeten worden afgehandeld. H-P reageert op Ernst-Jan dat het niet wenselijk is om dit als randvoorwaarde vast te leggen bij de standaard. De standaard is precompetitief en (groepen van) partijen kunnen onderling afspraken maken bijvoorbeeld beschikbaarheid.

De vraag die nog verder uitgewerkt moet worden is hoe het KAT-team onder Edu-K zich op een goede wijze kan verbinden met Edustandaard. René Montenarie vraagt zich af of er een werkgroep Distributie en toegang komt onder Edustandaard. Henk Nijstad benadrukt dat het belangrijk is deze processen en de relatie met architectuur te formaliseren en zegt toe dat Bureau Edustandaard hier samen met de indieners een voorstel voor uitwerkt. H-P Köhler roept op om te kijken hoe we het inbeheernameproces zo goed en snel mogelijk kunnen doorlopen. De voorzitter bekrachtigt dit en stelt voor dit zowel via de mail als met een memo in de volgende bijeenkomst te doen.

7. Rondvraag

René Montenarie attendeert de aanwezigen op het boekje 'Onderwijs vernieuwen: samen aan de slag' waarin de GEU haar visie op ontwikkelingen in onderwijs en de rol van uitgeverijen uiteenzet.

8. Vervolgafspraken

▪ donderdag 19 mei	10.00 - 12.00 uur	SURF, Utrecht
▪ donderdag 7 juli	10.00 - 12.00 uur	saMBO-ICT, Woerden
▪ donderdag 10 november	10.00 - 12.00 uur	SURF, Utrecht

9. Afsluiting

De voorzitter dankt de aanwezigen voor hun komst en hun inbreng.

Actiepunten:

1. Agenderen samenhang tussen verschillende activiteiten op het gebied van informatiebeveiliging en de rol van Edustandaard daarin voor de volgende vergadering.
2. Feedback geven op ROSA wiki. Sluit deze aan bij informatiebehoefte en doelgroep 'bestuurders'.
3. De tekst op website m.b.t. de timetable voor het indienen van een afspraak zal door Bureau Edustandaard worden aangepast op basis van de aangescherpte procesafspraken, zodat partijen eenvoudiger naar hun achterban kunnen communiceren.
4. Het Jaarplan Edustandaard 2016 is vastgesteld. Deze zal, inclusief een publieksversie, worden gepubliceerd op edustandaard.nl.
5. Edustandaard wordt verzocht om meer inzicht in de samenhang tussen standaarden, en de samenhang met andere activiteiten (zoals thema's binnen Edu-K) te creëren.
6. Het proces voor de start van nieuwe werkgroepen wordt aangescherpt door de Standaardisatieraad actief te informeren zodat zij mensen af kunnen vaardigen. De werkgroepen IAA en Semantisch Platform Onderwijs verkeren nu in de opstartfase.
7. Na de zomer agenderen terugkoppeling implementatie UWLR.
8. Bureau Edustandaard werkt samen met de indieners een voorstel voor uit voor inbedding van de standaard Distributie en toegang onder Edustandaard.